

I. របៀបនិពន្ធការងារ

១. នៅថ្ងៃទី ០៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩ សហគ្រោរដាក់អនុវត្តិស្តីទី បានដាក់ដឹកជញ្ជូននូវបញ្ជី
រឿងចម្លៃសុខលើកទីបី ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ វិច្ឆិក ឆ្នាំ ២០០៨ ចាប់ផ្តើមការងើបអង្គភាព

¹ ហណ្ឌីនិងខ្នរណ៍របស់ [REDACTED] ប្រភាគអំពីនិងដីកាសម្រចបដិសេជរបស់សហគម្រោគមេដូរអន្តរជាតិ លើសំណុំបញ្ជាន់របស់គាត់ដែលសំចូរមានដំណឹងទៅយកលើព័ត៌មានផ្លូវការ ចុះថ្ងៃទី ០៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៤, ឯកសារ D192/1/1/1-៧

² បណ្តុះដឹងទូរសព្ទ ចំពោះដែកការសម្រាប់លើសំណើជាបន្ទាន់របស់គាត់ ដែលស្ថិតនិងមិនមែនសំណាំឡើង និងផ្តល់រម្យភួនកិច្ចសីបស្អាយ ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩, ឯកសារ D186/3/1/1, (“បណ្តុះដឹងទូរសព្ទទី២”)

ការពិចារណាបច្ចេកទេសអង្គភាពនៃប្រជាជាតិរបស់ខ្លួន ដើម្បីបញ្ជីកិច្ចឈាមទូទៅរបស់ខ្លួន ហើយ ប្រជាជាតិនឹងធ្វើការសម្រេចបាននៅមួយថ្ងៃ ពេលវេលាដែលបានបង្ហាញ

ក្នុងចំណោមនេះ ខេត្តកម្ពុជាដែលម្នាស់បណ្ឌិ៍ងខ្លួរណ៍ព្រៃនាន់ចោរប្រកាសថា ត្រូវទទួលខុសត្រូវ³។ នៅថ្ងៃទី ១៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៩ និងថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩ សហគ្រោះរាជរដ្ឋមន្ត្រី ជាតិបានធាក់ដើរការសន្និដ្ឋានបញ្ជីនឹងក្រុងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងក្រសួងពេទ្យ ដោយចោរប្រកាសថា លើខេត្តកម្ពុជាដែលទទួលខុសត្រូវ⁴។

2. នៅថ្ងៃទី ២៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៨ សហព័ត៌មាសីបអង្គភាពអន្តរជាតិប្រចាំឆ្នាំ បានចេញផ្សាយការណា
ដែលមានចំណាយដើម្បីថា ការធ្វើដំណឹងពីសិទ្ធិរបស់ជនសង្គម (“ការធ្វើដំណឹងរបស់ ស.ច.ស.អ.ប”)
ដែលសហព័ត៌មាសីបអង្គភាពអន្តរជាតិប្រចាំឆ្នាំបានធ្វើដំណឹងដល់ ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនណ៍ថា គាត់
ត្រូវបានជាប់ឈ្មោះថា ជាដែនសង្គមយ្នាក់នៅក្នុងកិច្ចសីបអង្គភាពដែលកំពុងបន្ទីដោយការ ដែល
សីបអង្គភាពទាំងឯកជារវ៉ាប់បង្កើតដែលការ ការព្យូទ័រ ការបញ្ជាផ្ទៃ ការដូច និងជីវិត ឬការប្រព័ន្ធដូច
លក្ខណៈបុគ្គល ឬតាមរយៈការចូលរួមក្នុងសហប្រកបដូចក្នុងក្រុងក្រោម ចំពោះបទខ្សែក្រុងដែលទៅ ការ
រំលោភបំពានទៅលើក្រោមព្រោះទាំង ១៩៥៦ ឯក្រុងក្រុងប្រជែងពួកសាធិក ឯក្រុងក្រុងប្រជែង
និងមនុស្សជាតិ និងការរំលោភបំពានយ៉ាងធ្វើនៅក្នុងក្រុងក្រោមព្រោះទៅលើអនុសញ្ញាឌីក្លែងហ្មីណែរ⁵។ សហព័ត៌មាសីប
សីបអង្គភាពអន្តរជាតិប្រចាំឆ្នាំបានធ្វើដំណឹងដល់ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនណ៍ ថា “ការថាខ្លែប្រកាន់ទាំងនេះ
គឺផ្តល់ការឈ្មោះបានទាំងអស់ហេតុដែលត្រូវបានថាខ្លែប្រកាន់ដោយសហប្រជែងអាជ្ញានៅក្នុងដែល
សន្តិដានបញ្ហានរឿងចិត្តសីបស្សា និងអង្គភាពដែលត្រូវបានរកយើកយ៉ាងនៅក្នុងអំឡុងពេលនៅក្នុងសីប
ស្សា”⁶។ សហព័ត៌មាសីបអង្គភាពអន្តរជាតិប្រចាំឆ្នាំបានធ្វើដំណឹងទៅម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនណ៍ថា
អនុលោមតាមវិធាន ២៩(១)(យ) នៃវិធានផ្តើក្នុង គាត់ ក្នុងនាមជាដែនសង្គម មានសិទ្ធិម្បយចំនួន

³ ដីកាសនិងបញ្ហានៃក្រុងក្រសួងពេទ្យសេដ្ឋកិច្ច របស់សហព្រះរាជអាណាព្យា, ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨, ឯកសារ D1/១ ការផ្តល់ដំណឹងរបស់សហព្រះរាជអាណាព្យាអន្តរជាតិស្តីទី ស្តីពីការធាក់ដីកាសនិងបញ្ហានៃក្រុងក្រសួងពេទ្យសេដ្ឋកិច្ច ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩, ឯកសារ D1/១។

⁵ ការដែលបង្កើតសិទ្ធិរបស់ជនសង្ស័យ [វិធាន៧១(១)(យ)], ចំណេះចិត្ត ៤៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៨, ឯកសារ D109។

⁶ អូចដើងទំព័រខាងលើ កម្រាមណ្ឌល។

ការពិចារណាបច្ចេកទេសអង្គភាពជាតិដែលបានរាយការណ៍នៅក្នុងប្រជាជននឹងការបង្កើតរំភាសាអង់គ្លេស

រួមទាំងសិទ្ធិថ្មីលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង “អនុវត្តប្រព័ន្ធគ្នា តាមវិធាន ៥៥(៦), វិធាន ៥៥(៧) និងវិធាន ៥៥[...]”⁷។ ការដួនដំណឹងរបស់ ស.ច.ស.អ.ប ត្រូវបាន ប្រគល់ទៅចូរចោរបស់ជន សង្ឃឹម ឈ្មោះ [REDACTED] និងក្នុងប្រសរបស់ជនសង្ឃឹម ឈ្មោះ [REDACTED] ដោយក្រឡាបញ្ញី របស់ការិយាល័យសហគម្រោចបន្ទីរបាន (ក.ស.ច.ស) នៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ កុម្ភា ឆ្នាំ ២០១៨ នៅរៀបចំរៀបចំ និង ៤០ នាទីល្អាច និងក្រាយមកនៅម៉ោង ៤ និង ១០ នាទីល្អាច⁸។

3. នៅថ្ងៃទី ០៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៧ សហគម្រោកសាធារណៈអង្គភាពអនុវត្តន៍បញ្ជីចិត្តប្រជុំដែលបានដំណឹងដែលអង្គភាពគាំពារការការពារក្តី អំពីការដំណឹងរបស់ ស.ច.ស.អ.ប និងបានបង្កាប់ថា អង្គភាពគាំពារការការពារក្តី ត្រូវផ្តល់ដែលជនសង្ឃឹមទូទៅបញ្ជីឈ្មោះមេដារី ព្រមទាំងដែលជនសង្ឃឹមដោយអនុលោមតាមវិធាន ១១ នៃវិធានខ័ណ្ឌក្នុង^៩។
 4. នៅថ្ងៃទី ១៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៣ ប្រធានអង្គភាពគាំពារការការពារក្តីបានចាត់តាំងបណ្តុះអាសន្ន លោក សុ មួយស្រី ជាសហមេដារីជាតិរបស់ [REDACTED]¹⁰។ នៅថ្ងៃទី ២០ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៣ ប្រធានអង្គភាពគាំពារការការពារក្តីបានបញ្ជីសំណើថា ក.ស.ច.ស ត្រូវបង្កើតសហគម្រោកសាធារណៈអង្គភាពគាំពារការការពារក្តីបានបញ្ជីសំណើថា ក.ស.ច.ស ត្រូវបង្កើតឡើងដើម្បីការប្រមូលស្ថាល់លោក សុ មួយស្រី ជាសហមេដារី ដែលត្រូវបានចាត់តាំងបណ្តុះអាសន្ន តាមមាត្រា ៤១(១) នៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក¹¹។
 5. នៅថ្ងៃទី ០៨ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៤ លោក សុ មួយស្រី បានដាក់លិខិតមួយថា ក្រឡាបព្វីនៅការិយាល័យសហគម្រោកសាធារណៈអង្គភាព ស្ថីស្ថីចុះពិនិត្យមើលសំណុំរឿង ០០៥។ ក្រឡាបព្វីនៅការិយាល័យសហគម្រោកសាធារណៈអង្គភាពបានដើរឃើមទៅលោក សុ មួយស្រី ថា “ការិយាល័យសហ

⁷ អូចដើងទំព័រខាងលើ កច្ចាមណ្ឌល ៤៧

⁸ និងទទួលនឹងការមិនទទួលការដែនដំណើង, ច្បាប់ថ្ងៃទី ២៩ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៨, ឯកសារ D109.1។

⁹ ការផ្តល់ដំណឹងអំពីសិទ្ធិរបស់ជនសង្គម [វិធានផ្លូវក្នុង ყ.១(១)(យ)], ចុះថ្ងៃទី ០៦ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៧, ឯកសារ D111 កតាគណ្ឌ នានា នានា និងវា។

¹⁰ សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានរបស់ អ.វ.គ.ក “លោក ជិត សោងលីម និងលោក សុ មួយស៊ី ត្រូវបានទាត់តាំងជាមេដាក់វិការពារក្តី តាំងការជនសង្គមពីរូបក្នុងសំណៀរើង ០០៤” ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៣ មាននៅ <http://www.eccc.gov.kh/en/articles/mr-bit-seanglim-and-mrsso-mosseny-assigned-defence-counsel-represent-two-suspects-case-004>។

¹¹ សារអេធិច្ឆ្រពិកី Isaac ENDELEY ត្រូវថាលោក ស្ស មួយស្ត្រី និង Neville SORAB “លិខិតដែនការិយាល័យសហគ្រប់ក្នុងសេដ្ឋកិច្ច” ចំណែក ០៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៧៥, ធនកសារ D186.1.2។

ថ្វីក្រមសុំបអង្គតមិនទាន់បានទទួលជកសារណាមួយពីអង្គភាពគាំទារការការពារក្នុងទាក់ទងការតែងតាំង [ហេក សុ មូសីរីខី] ជាសហមេដារីជាតិរបស់ជនសង្ឃឹមដែលមានល្អ្អាងក្នុងសំណុំវិធី ០០៤ នៅឡើយ។ [ក្រឡាបញ្ញី] បាននិយាយថា គាត់បានរួចការតែងតាំងនេះនៅក្នុងព័ត៌មានកាលពីថ្ងៃទី ១៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៣ ចុះទៅ តាមការអនុវត្តន៍ថ្វីក្រមសុំបអង្គត ហើយការរិយាល័យសហថ្វីក្រមសុំបអង្គត ហើយការរិយាល័យសហថ្វីក្រមសុំបអង្គតនឹងសម្រេចឡើង និងការចូលថ្វីក្រម Zylab¹²។

6. នៅថ្ងៃទី ០៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៤ អង្គភាពគាំពារការពារព្យីបានផ្តល់កិច្ចសន្យាការដោរបណ្តុះបណ្តាល នាសន្តូឡាកកស្រី Suzana TOMANOVIĆ ក្នុងគេលបំណងច្បាក់ធ្វើជាមួយកតែណានតាមផ្លូវ ម្រាប់របស់លោក [REDACTED] ក្នុងនាមជាសហមេធានវិអន្តរជាតិរបស់គ្រែទី¹³។

7. នៅថ្ងៃទី ០៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៤ លោក ស្រី មួយស្រី បានបន្ទូសាកស្រីរឡើក្រឡាបញ្ញីដែលការិយាល័យសហគ្រែក្រមសីបអង្គត អំពីសំណើដែលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង¹⁴។ ក្រឡាបញ្ញីដែលការិយាល័យសហគ្រែក្រមសីបអង្គត បានទទួលលក្ខណៈការទទួលបានសំណើទាំងនេះ ហើយបានធ្វើដែលក្រឡាបញ្ញីដែល ស្រី មួយស្រីថា គ្រែទីកំពុងរដ្ឋចំចេះមើលពិសហគ្រែក្រមសីបអង្គត អន្តរជាតិ¹⁵។

8. នៅថ្ងៃទី ០៨ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៤ លោក ស្រី មួយស្រី និងលោកស្រី TOMANOVIĆ បានដាក់សំណើបន្ទាន់ម្នាយនៅថ្ងៃនេះ មុនការិយាល័យសហគ្រែក្រមសីបអង្គត ដោយស្មើសុច្បាប់ពិនិត្យមើលសំណុំរឿង ០០៤ និងច្បាប់រួមក្នុងកិច្ចសីបស្សារ (“សំណើបន្ទាន់”)¹⁶។ នៅក្នុងសំណើបន្ទាន់

¹² សារអេឡិចត្រូនិកពី សូ មួយស្ថានី “Re: ឯកសារតែងតាំង” ថ្ងៃទី ០៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៨, ឯកសារ D186.1.3៤

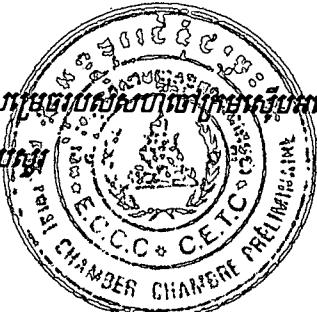
¹³ សំណើសុប្បន្ននៃរបស់លោក [REDACTED] សំច្បាលពិនិត្យមើលសំណុំធីង និងចូលរួមក្នុងកិច្ចសុំបស្ថា, ចុះថ្ងៃទី ០៦ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៤, ឯកសារ D186/2, កម្រាមណ្ឌល ៥៧

¹⁴ សារអេដ្ឋិចត្រីករបស់ ស្ស មួយឈ្មោះ ធ្វើឡើ លី ចាន់គុណា “សំណើបន្ទាប់ សុច្បលពិនិត្យមីលបក្ស” Zylab, ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៤, ឯកសារ D186.1.៦

¹⁵ សារអេឡិចត្រូនិករបស់លី ថានគុណា ផ្តើមទៅ សូ មួយស្ថាបន្ទី “Re: សំណើបន្ទាប់ សំចូលពិនិត្យមិនក្នុង Zylab”, ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៩, ឯកសារ D186.1.6។

¹⁶ សំណើជាបន្ទាន់របស់ សំច្បលពិនិត្យមើលសំណា។ និងច្បលរមកដឹងកិច្ចសុខ, ចុះថ្ងៃទី ០៦ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៤, ឯកសារ D186។

ការពិធានការបស់អ្នកបុនដៃតិចម្រោះបើបណ្តីនឹងខ្លួនរបស់ **██████** ប្រជាធិបតេយ្យដែលបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងរាជរដ្ឋបាត់ ហើយនូវការបស់គាត់ ស្ថិតិថ្មីនឹងការបង្កើត និងការបង្កើតរបស់ប្រជាធិបតេយ្យ

នោះ លោក ស្ស មុន្តី និងលោកស្រី TOMANOVIĆ បានកត់សម្ងាត់ទៅលើចំណុចដែលថា
ការិយាល័យសហព័ត៌មានអង់គ្លេសមិនទាន់ចេញដឹងការសម្រេចទូលដ្ឋាល់ការតែងតាំងជាផ្លូវការ
នោះទេ¹⁷ ហើយបានស្វែស្សុចុង ក.ស.ច.ស “ចេញដឹងការបង្ហាប់ចុងការិយាល័យរដ្ឋបាលផ្តល់សិទ្ធិថ្មីល
ពិនិត្យមើលសំណុំវិធី ឬប្រឈមមេដាក់វិភាគភក”¹⁸។ ពួកគេបានលើកទីក្រុងករណីថា ការមិនបាន
ចម្លើយកបរបស់ការិយាល័យសហព័ត៌មានអង់គ្លេស អាចត្រូវបានចាត់ទុកថាគារបង្កើសដ
តាមការសន្និភ័យសិទ្ធិថ្មីលពិនិត្យមើលសំណុំវិធី ០០៥¹⁹ ថា បុគ្គលដែលមានឈ្មោះនៅក្នុង
ដឹងការបញ្ជាផ្ទៃ ឬបញ្ជាផ្ទៃរដល់ជា “កម្មវត្ថុនៃការប្រាក់ប្រាក់” ត្រូវទូលបានសិទ្ធិជាស្ម័យប្រព័ន្ធដូ
ដូច្នានឹង “ដឹងត្រូវប្រាក់”²⁰ ហើយថា ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនណឺ ត្រូវតែទូលបានសិទ្ធិក្នុងការរៀបចំ
ការការពារខ្ពស់ អនុលោមតាមវិធាន ២១²¹ នៃវិធាននេះក្នុង ហើយមិនឈ្មោះទេសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការ
ទូលបានសង្គមភ្លេច្រាប់ និងការប្រព័ន្ធឌើរីករាជ និងត្រូវបានរំលោកមិនខាង²²។

9. នៅថ្ងៃទី ១៨ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៤ សហគមន៍បង្កើតអន្តរជាតិបានទទួលស្ថាប់ការពេងតាំងលោក សុ មុន្យស្សនី និងលោកស្រី TOMANOVIĆ ជាសហមេធាវីការពារក្នុងរបស់
[REDACTED]²³។ សហគមន៍បង្កើតអន្តរជាតិបានកត់សម្ងាត់ថា ការពេងតាំងនេះដាក់ការពេងតាំងបណ្តាញៗរាល់ខ្លួន ដោយវាដែលចំការសម្រចចរបស់អង្គភាពតាំងការការពារក្នុង ឡានបីការព្រឹករបស់
[REDACTED] ។

10. នៅថ្ងៃទី ២២ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៤ សហគមន៍បង្កើតអន្តរជាតិបានចេញសេចក្តីផ្តើន ដំណឹងទាក់ទងនឹងសំណើជាបន្ទាន់របស់ប្រជាធិបតេយ្យ (“សេចក្តីផ្តើនដំណឹងសូវិការពួកវា”

¹⁷ អុច្រដើងទំព័រខាងលើ កម្រាមណ្ឌ ១៦១

¹⁸ ដូចដើរដំពោនាចល់ កម្រាមណ្ឌបុងក្រាយ។

¹⁹ អ្នកដើរដែលចំពោមនាមី កាត់ខណ្ឌទាំងពី។

²⁰ ដូចជានេងទំព័រខាងលើ កម្រាធិការណ៍ ១៨ ដល់ ២០៧៤

²¹ អច្ចជើងទំព័រខាងលើ កច្ចារណា ឬន និងកច្ចារណា ៣៩ អល់ ៣៦។

²² မြတ်နောက်တွင်ရှိခဲ့သူများ၏ အောင်လုပ်မှုများ

²³ ដីកាសរំបែកទូលសាល់សហមត្តវិការពារកិចចនងរួយ ចេះថ្វី ១៨ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៩នាកសារ D122/៩/៦១

ការពិចារណារបស់អង្គបុនជាតិដែលមានការរំភ័យទៅរាល់របស់ ប្រជាជននឹងដំណើរការក្នុងក្រុងក្រោមការរំភ័យរបស់អង្គបុនជាតិ បដិសេវាទំនាក់របស់គាត់ ស្ថិតុលាបាតិអិត្វរម្យនៃសំណែរក្សា និងចូលរួមការកិច្ចស្តីបន្ថែម។

ពេល")²⁴ និងសេចក្តីផ្តើនដំណឹងស្តីពីការពន្លារពេល បានដូចជា សេចក្តីផ្តើនដំណឹងរបស់ ស.ច.ស.អ.ប នៃ ផ្លូវជនសង្គមយុទ្ធសាស្ត្រិមួយចំនួន ក្នុងចំណោមសិទ្ធិទាំងនេះ មានសិទ្ធិថ្មីលពិនិត្យមិនបានសំណុំឡើង ០០៥ នៅ ហើយសហគោរក្រមសុប្បរដ្ឋរដាក់ក្នុងបានដូចជាគុងដំណឹងដល់ម្នាស់បណ្តិ៍នខ្លួនណ៍ អំពីគោលបំណងក្នុងការពិចារណាថ្មីនឹងវិញ្ញាលើការដូចជាគុងរបស់ ស.ច.ស.អ.ប តែនៅត្រង់ចំណុចនេះ²⁵ ហើយដោយសារតែផ្តូរកនេះក្នុងការដូចជាគុងរបស់ ស.ច.ស.អ.ប ទាក់ទងនឹងសំណើបញ្ជាន់នោះ ទីបសម្រេចពន្លារពេលក្នុងការចេញដីកាសម្រេចលើសំណើបញ្ជាន់រហូតដល់ពេលបានទួលសារណាតី ម្នាស់បណ្តិ៍នខ្លួនណ៍ និងភាគីនានា ទាក់ទងនឹងការពិចារណាថ្មីនឹងវិញ្ញាលើការដូចជាគុង របស់ ស.ច.ស.អ.ប²⁶។

- នៅថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩ សហមេធាវិបានអាក់ នៅចំពោះមុខការិយាល័យសហគ្រប់បង្កើរបង្កើត នូវសំណើជាបន្ទាន់របស់ [REDACTED] សូមដោកៈស្រាយដោយផ្តើកលើព័ត៌មាន នីមួយៗ (“សំណើសូមដោកៈស្រាយ”) ដោយបានស្វើសុំសិទ្ធិច្បាប់ពិនិត្យមើលសំណុំរឿង ០០៤ ភាមៗ នៅពេលវេចចាប់ការពិចារណាលើកវិញ្ញបែលសហគ្រប់បង្កើរបង្កើតអនុវត្តជាតិ លើករដ្ឋិនដែកឯក របស់ ស.ច.ស.អ.ប²⁷។ សហមេធាវិបានលើកទីក្រុងក្រុងរឿង នៅថ្ងៃទី ៣០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩ នៅពេលបានផ្តល់ព័ត៌មានថ្មីដែលសហមេធាវិបានដឹងកាលពីមុន ដែលមានការដ្ឋិនដែកឯក របស់ ស.ច.ស.អ.ប បានផ្តល់សិទ្ធិច្បាប់ពិនិត្យមើលសំណុំរឿង ហើយការអនុញ្ញាតនេះមិនដែលត្រូវបានពិចារណាសារា ត្រីឡើងវិញ បដិសេច បុទ្ទការមោយៗឡើយ²⁸។ អាស្រែយហេតុនេះ សហមេធាវិបញ្ចាក់ថា សិទ្ធិ ច្បាប់ពិនិត្យមើលសំណុំរឿងដែលត្រូវបានផ្តល់ទៅភ្លាមផ្តើម (de jure) ត្រូវបានបដិសេច “តាម អំពើចិត្ត” តាមការជាក់ក្នុង (de facto)²⁹។

²⁴ សេចក្តីផ្តើមដំណឹងទាក់ទងនិងសំណើជាបន្ទាន់របស់ ជំពូលបន្ទិតិនិគ្រមិលសំណាំរឿង និងច្បាបន្ទុមក្នុងកិច្ចប៊ូបញ្ញរ ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩, ឯកសារ D186/1។

²⁵ ធនធានីសំខាន់រាងលើ កម្រាមណ្ឌល និងពាយ

²⁶ អូចដើងទំព័រខាងលើ ទំព័រ ៩៧

²⁷ សំណើជាបន្ទាន់របស់ [REDACTED] សុំដែលការប្រាយដោយផ្តូរកលើព័ត៌មានថ្មី, ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩, ធនកសារ D192។

²⁸ ដូចដើរទៅខាងលើ ការងារណា ពេ។

²⁹ ដូចជីងទំព័រខាងលើ ទំព័រ១៧

ការពិចារណាបែងចែងប្រជាពលរដ្ឋបានក្នុងខ្លួនរបស់ខ្លួន ប្រជាធិបតេយ្យការងារប្រជាពលរដ្ឋបាន អនុវត្តតាត បង្កើតរាជរដ្ឋបានក្នុងខ្លួន ស្ថិតិយវិធីរួមចំណាំរាជរដ្ឋបាន និងចូលរួមការងារប្រជាពលរដ្ឋបាន

³⁰ ដីកាសល្អបែងណើជាបន្ទាន់របស់ [REDACTED] ស្ថិតិ៖ ឈ្មោះ ស្រាវយដាយ ផែកលើព័ត៌មានចិត្ត, ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៥, ឯកសារ D192/1, (“ដីកាសល្អបែងរៀបចំការដំឡើងទីមួយ”)។

³¹ ដូចជាន់ទាំងនេះ ក្រោមណ្ឌល យោងទៅសេចក្តីសប្រចប់បែករបស់ក្រុមមេដារការពារក្នុង សំណើរឿង និងចូលរួមការសិក្សាអង់គ្លេត, ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៣, ឯកសារ D121/4 (“សេចក្តីសប្រចប់ស្ថិតិ”) ក្រោមណ្ឌល នៅ អប់រំ និងខេត្ត។

³² ដូចជើងទំព័រខាងលើ កម្រាមណ្ឌាព។

³³ ដីកាសមេចដែលរងការជំនាញទីម្មយោ។

³⁴ អចលើងទំព័រខាងលើ កម្រាមណាត។

³⁵ ដូចជីនុកំពើរាងលើ កម្រាមណ្ឌល។

បានពិចារណាយេត្ត្របន្ថែមទៀតនៅក្នុងដំណោះស្រាយជាប្រព័ន្ធផ្លូវការជាមួយថា ការមិនអាចចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿងរបស់ខ្លាស់បណ្តឹងខ្លួនណ៍ មិនបានបង្ហាញសនកម្មដល់ជនសង្ឃឹមឡើយ ដោយសារតែគាត់ “មិនទាន់ជាប់យុំយាំង គ្នានៅសំណុំរឿងដែលត្រូវធ្វើយ ហើយក៏មិនមានការរៀបចំការការពារក្នុងដែលត្រូវធ្វើឡើងផែ”³⁶ ។

³⁶ អូចនឹងទំព័រខាងលើ កម្រាមណ្ឌល១០១

³⁷ សារណារបស់ ស្តីពីការពិចារណាសាធារ្យ ទៅលើសេចក្តីសម្រចក្បងការអនុញ្ញាត ឬ ចូល ពិនិត្យមើលសំណែរីដ, ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៨, ឯកសារ D186/2១

³⁸ ដីជាប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងសេចក្តីសន្តិដាន។

³⁹ ធម្មជីវិេសទំព័រខាងលើ កម្រាធិការណ៍ អល់១០៤

⁴⁰ ដូចដើងទំព័រខាងលើ កម្រាមណ្ឌលៗ សល់ទៅ។

ការដឹកជញ្ជូនប្រកបដោយយុត្តិធម៌ ការទទួលបានសម្រាប់ច្បាប់ ពម្ពាកាតទៅកិច្ចដែលការនីតិវិធី សមភាពរបស់គ្នាកាតិ និងពេលវេលា ប្រាមទាំងមធ្យាបាយគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការរៀបចំការការពារ ខ្លួនរបស់គ្រាត់⁴¹។ ជាថុងក្រាយ សហមេធាវិបានលើកទទួលឯករាយឱ្យការបង្កើត ការបង្កើត ជាក់ស្ថាដែល ឱ្យការផ្តល់សិទ្ធិ តាមច្បាប់ច្បាប់ ឲ្យចូលពិនិត្យមឺនសំណុំរដ្ឋ គឺជាកំបត់ស្នើកនិតិវិធី ហើយ ដោយយោងទៅលើបញ្ជាក់និងរិតាន ៤៨ និងរិតាន ៧៦(២) នៃវិធានដៅក្នុង បានស្រើស្តីជូនមេយកាត ការស្រើបអង្គតចាប់ពីថ្ងៃទី ០៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៩ តើនៅពេលដែលមានការស្រើស្តីសុច្ចោលពិនិត្យ មឺនសំណុំរដ្ឋ រហូតដល់ពេលដែលម្នាស់បណ្តិ៍ងខ្លួនរាយគ្រប់ច្បាប់ច្បាប់ ឲ្យទទួលសិទ្ធិច្ចោលពិនិត្យមឺន សំណុំរដ្ឋ⁴²។ មិនមានភាគីណាមួយនៃកិច្ចដែលការនីតិវិធីស្រើបអង្គត បានដាក់សារណា ឬ មួយដោយទេ តទៅចំពោះមុខការិយាល័យសហព័ន្ធរៀបចំស្រើបអង្គត ទាក់ទងនិងបញ្ហានៃការពិចារណាសាធារ្យីទៅលើការដែលដំណឹងរបស់ ស.ច.ស.អ.ប ឡើយ។

14. នៅថ្ងៃទី ០៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៩ សហមេធាវិបានដាក់បណ្តិ៍ងខ្លួនរាយគ្រប់ច្បាប់មួយប្រចាំដីកាលប្រចាំដីកាល និងប្រចាំដីកាលរដោនការដំទាស់ចិម្លួយទៅអង្គបុនដីនូវជ្រោះដែលមិនមានភាគីណាមួយ ដែលដែលបានដំទាស់ចិម្លួយ ហើយបង្ហាញបំផលរបស់ការិយាល័យសហព័ន្ធរៀបចំស្រើបអង្គត ឲ្យដឹងដល់មេធាវិបានដាក់បណ្តិ៍ងខ្លួនរាយគ្រប់ច្បាប់ច្បាប់ច្បាប់ ឲ្យបានដំណឹងរបស់ ស.ច.ស.អ.ប⁴³។
15. នៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៩ សហព័ន្ធរៀបចំស្រើបអង្គតអនុរាជការពិចារណាទៅក្នុងកាលប្រចាំមួយ ឬប្រចាំខែល “ការអនុញ្ញាតឲ្យចូលពិនិត្យមឺនសំណុំរដ្ឋ” ហើយបង្កើត និងសំណើដែលបានស្រើនៅក្នុងសារណារបស់សហមេធាវិបន្ទីពីការពិចារណាសាធារ្យី (“ដីកាលប្រចាំដីកាលរដោនការដំទាស់ចិត្តរ”)⁴⁴។ សហព័ន្ធរៀបចំស្រើបអង្គតអនុរាជការពិចារណាទៅក្នុងកាលប្រចាំសម្រាប់

⁴¹ ដូចដឹងទៅរាជអាណី កម្រាមណ្ឌាគ ធម៌ ៤៧។

⁴² ដូចដឹងទៅរាជអាណី កម្រាមណ្ឌាគ ធម៌ ៤៨។

⁴³ បណ្តិ៍ងខ្លួនរាយគ្រប់ច្បាប់ច្បាប់ កម្រាមណ្ឌាគ សេចក្តីសន្តិសាស្ត្រ។

⁴⁴ ដីកាលប្រចាំដីកាលរដោនការដំទាស់ចិត្តរ និងចូលរួមក្នុងកិច្ចស្រើបស្សារ, ឬថ្ងៃទី ១៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៩, ឯកសារD186/3 (“ដីកាលប្រចាំដីកាលរដោនការដំទាស់ចិត្តរ”)។

ការពិចារណារបស់អង្គបុនដីនូវជ្រោះលើបញ្ជីកិច្ចដែលបានដំណឹងរបស់ ក្នុងកិច្ចដែលបានដំណឹងរបស់គ្នា និងចូលរួមក្នុងកិច្ចស្រើបស្សារ ឬថ្ងៃទី ១៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៩, ឯកសារD186/3 (“ដីកាលប្រចាំដីកាលរដោនការដំទាស់ចិត្តរ”)។

ដីកាលសម្រាប់ដែលរងការជំទាស់ទីពីរ ដូចតទៅ % ទីម្ម៽យ⁴⁵ ដោយផ្ទៀកទោះលើអំណាចនៃនានុសិទ្ធិ ដែលមានស្រាប់ សហគមន៍ក្រោមសុខអនុញ្ញាតអនុវត្តជាតិធ្វើការពិចារណាខ្លឹនវិញ ហើយណុបទាល ផ្ទៀកនៃការដ្ឋានដែលកើងរបស់ ស.ច.ស.អ.ប ដែលអនុញ្ញាតចូលរួមពិនិត្យមិនសំណុំរឿង ព្រោះអ្នម ដែលសហគមន៍ក្រោមសុខអនុញ្ញាតអនុវត្តជាតិបានបញ្ចប់ ការដ្ឋានដែលកើងនេះធ្វើឡើងដោយគ្មានសំអាង ហេតុ ហើយមិនមានការគាំទ្រពីបញ្ហាតិនៃវិធានផ្ទៀកក្នុង ដែលមិនបានផ្តល់សិទ្ធិបែបនេះដល់ជន សង្ឃឹមដែលអាច បូឌាថម្លែងត្រូវបានថាទុប្រាក់។ សហគមន៍ក្រោមសុខអនុញ្ញាតជាតិបានបន្ថែម ថា ការផ្តល់សិទ្ធិបែបនេះទៅឲ្យអ្នកមិនមែនជាភាណីនៅក្នុងណែនការនឹងវិវិត មិនមែនជាប្រយោជន៍ យុត្តិធម៌ទេ ហើយអាចធ្វើឲ្យប៉ះណាល់ដល់ការសម្រាត់នៅក្នុងសុខស្អាត់។ សហគមន៍ក្រោមសុខអនុញ្ញាត អនុវត្តជាតិកំបានកត់សម្រាប់ដងដោរអំពីចំណុចដែលថា ការដ្ឋានដែលកើងរបស់ ស.ច.ស.អ.ប មិនបាន ផ្តល់ដល់ជនសង្ឃឹមនូវសិទ្ធិណាមួយក្នុងការចូលរួមក្នុងកិច្ចសុខស្អាត់ឡើយ។ ទីពីរ⁴⁶ សហគមន៍ក្រោម សុខអនុញ្ញាតអនុវត្តជាតិបាននេះអាចមួនឡើងទៅតិចពីមតិយោបល់របស់គាត់ ដែលបានលើកឡើងកាលពី ពេលមុន នៅក្នុងដីកាលមេចបដិលេសសំណើសុច្ចលិតិនិត្យមិនសំណុំរឿងរបស់ជនសង្ឃឹមដ្ឋាន ឡើត⁴⁷ ដែលថា ជនសង្ឃឹមមិនមែនជាដីត្រូវបានចូលរួមបានឡើងក្នុងវិធានផ្ទៀកក្នុង ហើយគាត់កំមិន បានទទួលបានការ “ប៉ះណាល់យើងផ្ទៀងផ្ទាត់” ដោយការកិច្ចសុខអនុញ្ញាតឡើយ ហើយថា វិធានផ្ទៀកក្នុង ដែលបែងចែកជាតិគ្នាកំពីសិទ្ធិរបស់ជនសង្ឃឹម និងសិទ្ធិរបស់ជនត្រូវបាននោះ មិនបានផ្តល់ដល់ ជនសង្ឃឹមនូវសិទ្ធិច្បាប់ពិនិត្យមិនសំណុំរឿងឡើយ។ ទីបី⁴⁸ សហគមន៍ក្រោមសុខអនុវត្តជាតិ យល់យើងថា ទទួលការណើរបស់សហគមន៍នេះ ការចូលពិនិត្យមិនសំណុំរឿងគឺចំពាត់ សម្រាប់ការចូលរួមប្រកបដោយអនុញ្ញាតយនោក្នុងកិច្ចសុខស្អាត់នោះ មិនបានធ្វើការពិចារណាទោះ វិធាន ៥៥(១០) នៃវិធានផ្ទៀកក្នុង ដែលផ្តល់សិទ្ធិច្បាប់នៅពេលបានបញ្ជាផ័ណ៌នោះ មិនចំពោះ ជនសង្ឃឹមឡើយ។ សហគមន៍ក្រោមសុខអនុវត្តជាតិកំបានបញ្ចប់ដងដោរថា គាត់ត្រូវបាននោះ ភាគីទាំងអស់មានពេលសោរត្រប់គ្រាន់ក្នុងការប្រើប្រាស់ដោយប្រសិទ្ធភាពនូវសិទ្ធិបែបនេះ មុន

⁴⁵ ដីកាសប្រមុជដែលរងការដំឡាស់ទីពីរ កម្រាមណ្ឌ ២០ សល់មេះ។

⁴⁶ ដីការសម្រេចដែលរងការដំឡើងទីតួនាទី, កាតាមណ្ហាល ២៦ ដល់ឲ្យ។

⁴⁷ សេចក្តីសម្រាប់លើសំណើរបស់ក្រុមការពារភី សុច្ចលពន្លឹកមិត្តមេដល់សំណុំផ្សៀង និងចូលឃើមការសុំបអគ្គត, ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៣, ឯកសារ D121/4។

⁴⁸ ដីកាលមិនបានរៀបចំឡើងទៅជាសំណង់ទេ, ក្នុងការបង្ហាញនៃសាស្ត្រ

ការពិចារណារបស់អង្គមុនជាតិដែលបានបញ្ជាក់ថា ព្រំដោរដែលជាការសង្គមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមានបានក្នុងការអនុវត្តន៍ ហើយសេដ្ឋកិច្ចរបស់គាត់ ស្ថិត្រូវបានពិនិត្យរួមឱ្យសំណែរក្សាទី និងចូលរួមក្នុងការបង្កើតក្រសួង

ពេលចិត្តបញ្ចប់កិច្ចសុំបអង្គភាព ។ ទីប្រឹន⁴⁹ សហគម្រោះក្រោមសុំបអង្គភាពអនុរដ្ឋជាតិយល់យើង្វាត់ ពេល
ធម្មាគុសគ្នាកុងការថោះប្រកាសកុងសំណុំរឿង ០០១ និង ០០៤ មិនអាម័បាត់ទុកចាបាការំណោក
ឡើងបើសិទ្ធិបស់ជនសង្ឃឹម កុងការទទួលបានការប្រព័ន្ធទីផ្សេចគ្នា ហេតុផ្លែងៗការកំណត់ពេលវេលា
គឺការប្រើប្រាស់ការរាយការណ៍ដែលប្រមូលបានកុងសំណុំរឿងនិមួយៗ ។ បន្ថែមទាំងនេះ
ដោយយោងទៅលើយុត្តិសាស្ត្របស់គុណភាពការអនុរដ្ឋជាតិនានា សហគម្រោះក្រោមសុំបអង្គភាពអនុរដ្ឋជាតិ
យល់យើង្វាត់ សិទ្ធិទទួលបានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ មិនតម្រូវថា ជនសង្ឃឹម ជនគ្រូថោះប្រើ
ជាប់ថោះ គ្រូទទួលបានពេលវេលាកុងកម្រិតផ្សេចគ្នានឹងសហគ្រោះរាជអាជ្ញាតា ប្រកាសធម៌ខែឆ្នីយៗ ។ ទី
ប្រា⁵⁰ ដោយយោងទៅលើការសម្រេចប្រហកប្រហែលគ្នាកន្លែងមក សហគម្រោះក្រោមសុំបអង្គភាព
អនុរដ្ឋជាតិយល់យើង្វាត់ ជនសង្ឃឹមនេះ ដែលមិនមែនជាផាណិជ្ជកម្មដែរការនិតិវិធី ក៏មិនមាន
សិទ្ធិកុងការដាក់សំណើសុំមោយភាព ដោយអនុលោមតាមវិធាន ពេល នៃវិធានផ្លូវកុងដែរ ។

16. នៅថ្ងៃទី ១១ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៩ សហមេធាវិបានដាក់ការដួនដំណឹងពិបណ្តឹងខ្លួនរណ៍ប្រចាំឆ្នាំ
ដើម្បីការសម្រេចដល់រាយការជំទាស់ទិន្នន័យ ហើយនៅថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩ ពួកគេបានដាក់
បណ្តឹងខ្លួនរណ៍ទិន្នន័យ បណ្តឹងខ្លួនរណ៍ទិន្នន័យត្រូវបានផ្តល់ដំណឹងជាការសារអង់គ្លេសនៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ
សីហា ឆ្នាំ ២០១៩ និងជាការសារខ្លួនរណ៍ថ្ងៃទី ០៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៩។
 17. ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនរណ៍ពីបានស្រើសុំចុរាប់មេស់រោនការលើបណ្តឹងខ្លួនរណ៍ ហើយក៏ពីមេស់រោនការដាក់
ចម្លើយពីបណ្តាមួយឡើងបណ្តឹងខ្លួនរណ៍ នៅក្នុងអំឡុងកាលបរិច្ឆេទតាមផ្លូវប៊ែងឱ្យ។

II. හාර්ඩාලේපභාවීමුනුස්සියේ

ଶବ୍ଦିକାରୀଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

18. នៅក្នុងបណ្តិ៍ងខ្លួនណាឌីម្បយ សហមេដារីបានឡើងលំអង្គបុរាណដីនូវជ្រោះ ព្រៃត្រូវបានរំណោះស្រាយ ដូចតទៅ៖ ១) សុំព្រៃអង្គបុរាណដីនូវជ្រោះសម្រេចថា បណ្តិ៍ងខ្លួនណាឌីម្បយអាចទទួលបាយការណា ឬ) បានបង្កើតការសម្រេចដែលរងការដីទាស់ទីម្បយ⁵¹ និង ៣) បង្កាប់ដល់ការិយាល័យសហគ្រោះក្រោម

⁴⁹ ដីកាសមិនមែនជាប្រភេទការដំឡាសទីពីរ, កម្រាមណ្ឌល ៣០ អល់ ៣១។

⁵⁰ ដីកាសប្រជាធិបតេយ្យរដ្ឋបាលនៃការដំឡាក់ទីពីរ, កម្ពុជាអណ្តាញ ៣៧៤

⁵¹ ບណ្ឌិះនឹងខ្សោយរណីទីមួយ, កច្ចាមណ្ឌា សេចក្តីផែម។

លើបង្កេតចូរផ្តល់ដល់មេធានការពារក្នុងសិទ្ធិថ្មីបានពិនិត្យមឺនសំណុំជួយភាគម៉ា ក្នុងពេលវេលាដំឡើងក្នុងការពិចារណាសាជ្ញិណាមួយ របស់ ស.ច.ស.អ ឡើលើការដឹងដំណឹងរបស់ ស.ច.ស.អ.⁵²

៥២ អង្គភាពនៃព្រះមហាក្សត្រ

⁵³ ចណ្តុះដឹងខ្លួនរក្សាទីមួយ, កម្រាមណ្ឌល ៦ យោងទៅដើរដំឡើ ១៤ ដែលទាក់ទងនិងយុទ្ធសាស្ត្របស់អង្គបុនដំឡើជប្រៃ។

⁵⁴ ບណ្ឌិជនទ្វារណ៍ទីមួយ, កចាមណា ៦ ដល់ ៧។

⁵⁵ ບណ្ឌីនខទ្ធផលកិច្ចមយ, កច្ចាមណ្ឌ ៨៧

⁵⁶ បណ្ឌិ៍ងខទ្ធផលកិច្ចយ, កម្រាមណ្ឌ ៥ អល់ ១០៤

19. ទីបី សហមេធាវិបានលើកឡើងថា ការមិនអាចចូលពិនិត្យមិនបានបង្ហាញសងកម្មលើ ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនណ៍ ឬយ៉ាង⁵⁷។ ទីម្មោយ សហមេធាវិបានលើកឡើងថា ពួកគេមិនអាចរារាំ ដល់ប្រយោជន៍របស់ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនណ៍ នៅក្នុងកិច្ចលើបអង្គត ព្រោះពួកគេមិនទាន់ត្រូវបានអនុញ្ញាត ឬចូលរួមយ៉ាងលើក្នុងកិច្ចលើបអង្គត ដែលពួកគេបានលើកឡើងថា ពួកគេត្រូវមានឱកាសចូលរួមតាំងពីដើមដុំបងបំផុត ដើម្បីធានាថា សិទ្ធិរបស់ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនណ៍មានអនុភាពពេញលេញ⁵⁸។ ទីពីរ សហមេធាវិបានលើកឡើងថា ចាប់តាំងពីពេលដែលម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនណ៍ ត្រូវបានដួនដំណឹងថាគាត់គឺជាបន្ទុកសង្ឃឹម គាត់ត្រូវទទួលបានជាស្ម័គ្រត្រីនូវពេលណែនាំ និងមធ្យាបាយត្រប់ត្រាន់ ដើម្បីរៀបចំការការពារខ្លួនគាត់ អនុលោមតាមមាត្រា ១៤(៣)(ខ) នៃកទិកាសញ្ញាអនុរដ្ឋជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ហើយការបងិស់ដែល ជាក់អ្នកដែល នឹងការចូលពិនិត្យមិនបានសំណុំវិញ បានបំពាននៅលើសិទ្ធិមួយនេះ⁵⁹។ ទីបី សហមេធាវិបានបញ្ជាក់ថា គោលការណ៍សមភាពនៃគួរកាត់ ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ១៤(៣) នៃកទិកាសញ្ញាអនុរដ្ឋជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ហើយដែលត្រូវបានអនុម័តិយកនៅក្នុងវិធាន ៧១(១)(ក) នៃវិធានឡើក្នុង តម្រូវថា បុគ្គលដែលត្រូវទទួលរងការចោរប្រកាន់ ត្រូវទទួលបានឱកាសដើសមរម្យ ក្នុងការបង្ហាញសំណុំវិញរបស់ខ្លួន ក្រោមលក្ខខណ្ឌដែលមិនធ្វើឲ្យពួកគេ “ចាត់ប្រើប្រាស់” ដោយជាមួយនឹងភាគីដោយច្បោត។ ដោយកត់សម្ងាត់ថា សហព្រះរាជអាជ្ញាធមាចចូលពិនិត្យមិនបានសំណុំវិញ តាំងពីឡ្វ់ទី ០៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩ ហើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ ការចូលពិនិត្យ តាំងពីឡ្វ់ទី ០៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១ មកនៅ៖ សហមេធាវិបានលើកឡើងថា ភាពខុសត្រូវការកំណត់ ពេលណែនាំដូចសម្រាប់សិទ្ធិចូលពិនិត្យមិនបានសំណុំវិញ និងក្នុងការអនុញ្ញាត ឬចូលរួមក្នុងកិច្ចលើបអង្គត បានបង្កើតជាអគ្គិស្សរបស់ការបង្ហាក់នៃអាជីវកីរបស់ខ្លួន⁶⁰។

22. ជាចុងក្រោយ សហមេធាវិបានលើកឡើងថា ការផ្តល់លទ្ធភាព ជាក់អ្នកដែល ក្នុងការចូលពិនិត្យមិនបានសំណុំវិញ និងក្នុងការអនុញ្ញាត ឬចូលរួមក្នុងកិច្ចលើបអង្គត និងមិនធ្វើឲ្យបែងចាយការបង្ហាក់នៃអាជីវកីរបស់ខ្លួន

⁵⁷ ບណ្ឌីសឧទ្ធផលីមួយ, កចាមណា ១១ អល់ ២៧៤។

⁵⁸ ບណ្ឌីសងខទ្ធផលីមួយ, កចាមណ្ឌ ១៣ ដល់ ១៨។

⁵⁹ ບណිස්සංචරණ්ඩීජයා, ກ්‍රැන්ඩ් ටො මල් තුළු

⁶⁰ ບະກິນຂອງຮົບເຈື້ອຍ, ກ່າວຄຸນ ແລ້ວ ພັນຍາ

ការពិចារណារបស់អង្គបុនជាតិដៃម្ងៀបក្នុងខេត្តកណ្តាលរបស់ប្រធានាធិបតេយ្យ ប្រជាពិធីការរបស់សហគម្រោមជាបន្ទូរអង្គភាព បង្កើតរួមចិត្ត និងការរំលែករំលែករបស់គ្រប់គ្រង និងការរំលែករំលែករបស់គ្រប់គ្រងក្នុងប្រជាពិធីការរបស់សហគម្រោមជាបន្ទូរអង្គភាព

សម្ងាត់នៃកិច្ចសីបស្បរឡើយ⁶¹។ សហមេធាវិបានលើកឡើងមា ការផ្តល់សិទ្ធិជាក់ស្ថាប ដល់ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនណ៍ គឺជាប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ ព្រោះជាការបញ្ជប់ការណែនាំបានដែលកំពុងមានចំពោះសិទ្ធិរបស់គ្មាន⁶²។ បន្ថែមពីនឹងនេះ សហមេធាវិបានលើកឡើងមា សហថ្វិក្រមសីបអង្គភអន្តរជាតិមិនបានផ្តល់សំណងហេតុ ឬបញ្ហាកំច្លាស់លាស់មានការច្បាបពិនិត្យមើលសំណាំវិជ្ជរបស់ [REDACTED] ធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដោយរហូតដោយការក្រោករសម្ងាត់ ហើយសហថ្វិក្រមសីបអង្គភអន្តរជាតិ កំមិនបានផ្តល់កសុត្រាងដែលបង្ហាញមា ការច្បាបពិនិត្យមើលសំណាំវិជ្ជរបស់ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនណ៍ ធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ចំពោះការក្រោករសម្ងាត់ដែរ។ សហមេធាវិបានលើកឡើងមា ហើយការណែនាំបានឡើងខ្លួន ការនេះអាចរបស់សហថ្វិក្រមសីបអង្គភអន្តរជាតិចំពោះបញ្ហានេះ គឺជាការណែនាំបានឡើងខ្លួន ដើម្បីក្រោមការរបស់គ្មាន⁶³។

ចំណុចទី៣ របៀបគ្រប់គ្រង

23. នៅក្នុងបណ្តិ៍ដែលបានស្វែងរកពីរ មេធាវីការពារកីឡាបានស្វែងរកជំនួយ “១) ទទួលយកបណ្តិ៍ដែលបានស្វែងរក ២) បង្កាប់ដែលការិយាល័យសហគោរក្រមសីបអង់គ្គនា និង ៣) មោយភាពកិច្ចសីបស្សនរបស់ការិយាល័យសហគោរក្រមសីបអង់គ្គ ចាប់ពីថ្ងៃទី ០៨ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៤ វប្បធម៌ដែលមេធាវីការពារកីឡាបានអនុញ្ញាត ឲ្យច្បាប់ពីនឹងបណ្តិ៍ដែលសំណុះស្រាម”⁶⁴

24. មេធាវីការពារកីឡាបានលើកទីក្រុងរដ្ឋបាល បណ្តិ៍ដែលបានស្វែងរកពីរអាចទទួលយកបាន ដោយផ្តើកទៅប៊ីវិជ្ជាទិន ៧១ នៃវិធាននៅក្នុងតំបន់ ក្រោមសិទ្ធិជាសារវត្ថុរបស់ម្នាស់បណ្តិ៍ដែលបានស្វែងរកពីរក្នុងការទទួលបានសម្រាប់ ពួកគេបានស្វែងរកពីច្បាស់ការនិតិវិធី សម្រាប់គ្រប់គ្រងការបង្កើត និងការទទួលបានពេលវេលា និងមធ្យាបាយត្រប់ត្រានៃក្នុងការរៀបចំការពារខ្លួនរបស់គាត់ និងត្រូវទទួលរងការប៉ែនការពារត្រូវបាន ៧១ នៃវិធាននៅក្នុងរដ្ឋបាលអាចអនុវត្តដោយរចនាបាន ដែលបានស្វែងរកពីរ ដោយសារពេលវេលាដូចខាងក្រោម ប្រសិនបើពីរមានសិទ្ធិដែលបានស្វែងរកពីរនៅក្នុងការពារខ្លួនរបស់គាត់ និងត្រូវទទួលរងការប៉ែនការពារត្រូវបាន ៧១ នៃវិធាននៅក្នុងរដ្ឋបាលអាចអនុវត្តដោយរចនាបាន ដែលបានស្វែងរកពីរ ដោយសារពេលវេលាដូចខាងក្រោម

⁶¹ ບណ្ឌីសិកទ្វាន់ទីមួយ, កច្ចាមណ្ឌ ឬនា ដល់ ឬ៥។

⁶² ບណ្ឌីនខទ្ធបេជ្ជិមយ, កចាញណា ២៥១

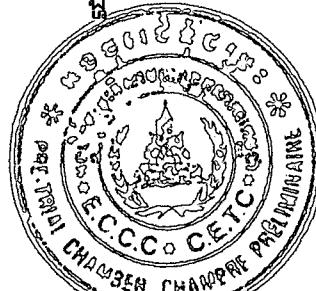
⁶³ អុចជើងទំព័រមានលី កថាមិត្ត ២៥១

⁶⁴ ບណ្ឌីសឧទ្ធផលកិចិពីរ, ទំព័រ ៧៥៧

ការពិចារណាបេសន់អង្គបុនជាតិដៃប្រជាមានប្រជាជាតិ ក្នុងមីត្តរាល់របស់ **ក្រសួងពិសោធន៍យោប់** ប្រជាធិបតេយ្យ និងការសម្រេចបេសន់សហគម្រោមឡើបអង្គភាព អង្គភាព បង្កើតឡើងក្នុងការបង្កើតគោលការណ៍ ស្ថិតិថ្មី និងការបង្កើតក្រុងក្រុងក្រសួងពិសោធន៍យោប់ និងក្រសួងពិសោធន៍យោប់

៩៥. ឯធម្មយេ មេដារីការពារក្តីបានលើកទីក្រុងរដ្ឋបាល សហគម្រោគសិទ្ធិបន្ថែតអនុវត្តជាតិ មានកំហុស
ផ្តល់ក្នុងការយល់ឱ្យចូលរួម សហគម្រោគសិទ្ធិបន្ថែតអនុវត្តជាតិប្រចាំឆ្នាំបានរំលោភបំពានលើជនខ្លួន
សិទ្ធិរបស់គ្រឹះ ហើយបានប្រព័ន្ធដីក្នុងការផ្តល់សំអាងហេតុ អនុញ្ញាតឲ្យម្នាស់បណ្តឹង
ខ្លួនរណី ផ្តល់ពិនិត្យមើលសំណុំរឿង⁶⁶។ មេដារីការពារក្តីបានលើកឡើងចាំ សហគម្រោគសិទ្ធិ
បន្ថែតអនុវត្តជាតិ មិនបានបំពេញតាមបទដ្ឋានសម្រាប់ការពិចារណាអ្វីដើរឲ្យលើការធ្វើដំណឹង
របស់សហគម្រោគសិទ្ធិបន្ថែតអនុវត្តជាតិប្រចាំឆ្នាំ ហើយបានបង្ហាញទីក្រុងរដ្ឋបាល៖ទៅ
សំណាក់ដោយ សហគម្រោគសិទ្ធិបន្ថែតអនុវត្តជាតិប្រចាំឆ្នាំមានកំហុសផ្តល់ក្នុងការផ្តល់សំអាង
ហេតុអនុញ្ញាតឲ្យម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនរណី ផ្តល់ពិនិត្យមើលសំណុំរឿងឡើយ។ ដោយជំទាស់ថានឹង
ការយល់ឱ្យនៅក្នុងដំណឹងរបស់ខ្លួន មេដារីការពារក្តីបានលើកឡើងចាំ ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនរណី
ដែលជា “កម្មរត្តិនៃការថែទាំប្រកាស” គ្រូគេត្រូវបានចាត់ទុកជាដាឡនត្រូវថោទ ដូចៈំគាត់ត្រូវ
ទូលាបបានសិទ្ធិក្នុងការចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿង។ ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនរណី មិនចាំបាច់ត្រូវទូលាបការ
ថោទប្រកាសជាផ្លូវការ ដើម្បីអាចទូលាបបានសិទ្ធិចូលពិនិត្យមើលសំណុំរឿងឡើយ ព្រោះតាមការ
យល់ដឹងរបស់មេដារីការពារក្តី សហគម្រោគសិទ្ធិបន្ថែតអនុវត្តជាតិគ្រូអនុរត្តិតាមគោលដំបារបស់
សហគម្រោគសិទ្ធិបន្ថែតនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ដែលជា “ដែនណាទេរបានឈ្មោះនៅក្នុងដំការ
បញ្ជីនរឿងឲ្យសិទ្ធិបន្ថែត គ្រូបានគេហោចាំ ជនត្រូវថោទ”⁶⁷ វិមានដោយសារគេចាំ ម្នាស់បណ្តឹង
ខ្លួនរណី គឺជាកម្មរត្តិនៃ “បទថោទព្រប្បុទណ្ឌ” នៅក្នុងអនុទន្លេនៃយុត្តិសាស្ត្ររបស់គុណភាពអីរីប
សម្រាប់សិទ្ធិមនុស្ស (ECHR)។ បន្ថែមពីនេះ មេដារីការពារក្តីបានលើកទីក្រុងរដ្ឋបាល ដោយ

⁶⁵ បណ្ឌិះដឹងទូរសព្ទថីពីរ, កម្រាមិន្តា ១៥-១៦។

⁶⁶ ບណ្ឌីដឹងទូរសព្ទទីពីរ, កច្ចាមណ្ឌា ២៨ លល់ ៤១។

⁶⁷ ບណ្ឌីសិកទ្វរណ៍ទីពីរ, កចាមណា ៣៧ និងដើរទំពីរ ៦៧។

ការពិចារណាបសន់អង្គបុនជាតិនៃក្រសួងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ នាយកដ្ឋាន ប្រធានាជីវិធម៌ការការណ៍យុទ្ធទបស់សហគម្រោមឱ្យបានអង្គភាព អនុរាជាតិ បដិសេរិយកសំណើរឹបស់គាត់ ក្នុងក្រសួងយុទ្ធសាស្ត្រ និងក្រសួងយុទ្ធសាស្ត្រ និងក្រសួងយុទ្ធសាស្ត្រ

សរពេម្ចាស់បណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍ មានឈ្មោះនៅក្នុងដីកាបព្យុទេនវិវិតឲ្យលើបស្បែរ សហច័រក្រមសីបអង្គភអន្តរជាតិមិនចាំបាច់ត្រូវការ “កសិកាសង្រាក់លាស់ និងសុសម្រាក់គ្នា” ប្រភេជនឹងគាត់ ដើម្បីចាត់ទុកម្ចាស់បណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍ ជាដឹងត្រូវចោរ និងអនុញ្ញាតឲ្យគាត់ចូល ពិនិត្យមិនសំណុំវិវិត ឡើយ។ ជាចុងក្រោយ មេធាវិការពារកីដីទាស់ថា ការអេសងរបស់សហច័រក្រមសីបអង្គភអន្តរជាតិដែលថា ការចូលពិនិត្យមិនសំណុំវិវិតរបស់ម្ចាស់បណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍ ដែលមិនមែនជាកាតិ មានបង្ការប៉ះណាល់ដល់ការក្រោករសម្ងាត់នៅក្នុងលើបស្បែរ តើជាការអេសងតាមអំពើចិត្ត ព្រោះតាមមេធាវិការពារកី សហច័រក្រមសីបអង្គភអន្តរជាតិបានផ្តល់សិទ្ធិចូលពិនិត្យមិនសំណុំវិវិត ឡើងទៅអ្នកមិនមែនភាគីដែឡែត តើអ្នកសុំតាំងខ្លួនជាដឹងបណ្តិ៍ងរដ្ឋប្បរិក្នុងសំណុំវិវិត ០០៥ រួចរាល់បាន។

26. មេធាវីការពារក្តីបានលើកទទួលិករណ៍ថា សហគម្រោគមេដ្ឋាមអនុវត្តជាកំបុសផ្តុំ
ក្នុងការយល់យ៉ើពូជា សិទ្ធិជាមួលដ្ឋានរបស់ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនរណី មិនត្រូវបានរំលោភបំពាន នៅ
ពេលដកបញ្ជីសិទ្ធិច្បាបពិនិត្យមើលសំណុំរឿង⁶⁸។ មេធាវីការពារក្តីបានលើកឡើងថា ផ្លូវទៅនឹង
ការអេសាគបស់សហគម្រោគមេដ្ឋាមអនុវត្តជាកំបុសផ្តុំ ក្នុងដំណឹងការដំឡាល់ សហ
គម្រោគមេដ្ឋាមអនុវត្តជាកំបុសផ្តុំ មិនមែនជាប្រចាំឆ្នាំ ប៉ុន្មានការអនុញ្ញាតឲ្យច្បាបពិនិត្យ
មើលសំណុំរឿង “ដោយបានផ្តល់យ៉ាងច្រកស់ ក្នុងចំណោមនោះ ថា ការច្បាបពិនិត្យមើលសំណុំ
រឿងត្រូវបានអនុញ្ញាតអនុញ្ញាតកាមវិធាន ឬទេ”⁶⁹ ដែលត្រូវឲ្យ អ.វ.ត.ក ការពារសិទ្ធិ និងដែល
ប្រយោជន៍របស់ជនសង្ឃឹម។ ការច្បាបពិនិត្យមើលសំណុំរឿង ធានាថា ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនរណី
ទទួលបានការប្រព្រឹត្តិប្រហាក់ប្រព័លភ្នា ទៅនឹងអ្នកដែលត្រូវបានលើកមេដ្ឋាមសំណុំរឿង
០០២ ហើយមេធាវីការពារក្តីបានបញ្ជាក់ថា គឺជាការចំណាត់ដែលឲ្យម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនរណី ច្បាបនូវមេ
ក្នុងកិច្ចលើបស្បរ។ បើយោងតាមមេធាវីការពារក្តី ភាពខុសត្រូវក្នុងការកំណត់ពេលវេលាសម្រាប់
ការអនុញ្ញាត ឲ្យច្បាបពិនិត្យមើលសំណុំរឿង និងច្បាបនូវមក្នុងកិច្ចលើបស្បរ បានឡើងឲ្យមាន
អតិលាការពន្លេទ្វាការរបស់ភាគី (ដោយយោងទៅម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនរណី សហរបៈរាជអាជ្ញាធរ និង

⁶⁸ ບណ្ឌីនិងឧទ្ទរណ៍ទីពីរ, កម្រាមណ្ឌ ៤៧ អល់ & ៤៨។

⁶⁹ បណ្តិ៍ងឱ្យរណីថីនា, កម្រាមណ្ឌល ៤៤, យោងទៅការដូចជាបន្ទុកសំណើនឹងរបស់សហគម្រោគប្រជាពីរជាតិប្រុង, កម្រាមណ្ឌល ៤៧

ដើមបណ្តុកឱ្យរដ្ឋប្បួនធរិក) ក្នុងការបញ្ចាក់អនុវត្តឃានលើរដ្ឋបាលសំខាន់ខ្ពស់ ដូចដែលនេះជាការរំលោភបំពាន ទៅលើសិទ្ធិរបស់ម្នាស់បណ្តុកឱ្យរដ្ឋរណី ក្នុងការទទួលបានសមភាពនៃគ្មានី។ មេធាវីការពារក្នុងបាន ដីទាលស់ថា ការរំលោភប្រព័ន្ធឌីជីថាមពិនិត្យមើលសំណុំរដ្ឋបាលសំខាន់ខ្ពស់បណ្តុកឱ្យរដ្ឋរណី បានរំលោភបំពានទៅលើសិទ្ធិរបស់គ្មានីក្នុងការទទួលបានពេលវេលា និងមធ្យាបាយសម្រប ស្របតាមរបៀបចំការការពារខ្លួន ដែលត្រូវបានធានា ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១៤(៣)(ខ) នៃកតិកាសព្យាយាមត្រួតពិនិត្យឯកសារ និងសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិមេដាយ និងដោយអនុណាមពាមយុត្តិសារស្របសំគុណការអីរីប ស្របតាមសិទ្ធិមនុស្ស ដែលមាននំប្បាទា ជាការធ្វើឲ្យបុគ្គលម្នាក់ “បានដឹង និងមានយោបល់ទៅបី សេចក្តីសង្គមនានាដែលបានដាក់ និងកសិកាងនានាដែលបានដាក់បន្ថែមដោយភាគីផ្សេងទៀត មុន ពេលចេញសេចក្តីសម្រចបញ្ញនគាត់ទៅដឹងទុក្ខជ្រោះ ប្រសិនបើករណីនេះកើតឡើងមែននោះ”⁷⁰ ដែលពាមទារពេលរោប់នៅមីត្តិតស្របតាមរបៀបចំណាំរបស់គ្មានីក្នុងសំណុំរដ្ឋ ០០៩ ជាងក្នុងសំណុំ រដ្ឋ ០០៨ ដោយក្នុងសំណុំរដ្ឋ ០០៧ ចំនួនទីតាំងខក្តុងម្នាមានត្រីមតែបាក់កណ្តាលដែលទីតាំង ខក្តុងក្នុងសំណុំរដ្ឋ ០០៦ ចុងក្រោះ។

27. ទីបី មេដារីការពារក្តីបានលើកឡើងថា សហព័ន្ធប្រជាពលរដ្ឋជាតិមានកំបតែផ្លូវក្នុងការយល់យើង្ហាយ ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនណ៍ មិនមានសិទ្ធិដាក់សំណើសំមោយភាព អនុលោមតាមវិធានធម៌ នៅវិធានផ្លូវក្នុង⁷¹។ មេដារីការពារក្តីបន្ទាន់អាជីវការ ម្នាស់បណ្តឹងខ្លួនណ៍ ដែលជាកម្មរគ្គុនការធ្វើប្រកាស ត្រូវចូលបានសិទ្ធិជាការពិនិត្យ។

III. සිංහල ප්‍රජාව විවෘත සිංහල විභාග

28. មេធាវីការពារកីឡានលើកទីក្រុងរដ្ឋបាល បណ្តិ៍ងខ្លួនរណឹកអាមេរិកខ្លួលយកបាន ដោយផ្ទៀកខ្លួនឱ្យវិធាន ២១ នៃវិធានផ្ទៀកក្នុងតំបន់ ព្រះសិទ្ធិជាសារវត្ថុរបស់ម្ចាស់បណ្តិ៍ងខ្លួនរណឹក ក្នុងការទទួលបានសម្រាប់ពួកគ្នាបារាំ ពួកគាត់នៅក្នុងក្រុងណែនការនិភិវិធី សម្រាប់ពួកគាត់ និងការទទួលបានពេលវេលា និងមធ្យាបាយគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការរៀបចំការការពារខ្លួនរបស់គាត់ និងត្រូវខ្លួលដោកប៉ែះ ពាល់យ៉ាងធ្លីនៅក្នុង ប្រសិនបើពុមានសិទ្ធិក្នុងខ្លួនរណឹកនោះ។ មេធាវីការពារកីឡានលើក្រុងចោរ ដោយសារពេរវិធាន ២១ នៃវិធានផ្ទៀកក្នុង អាមេរិកឯងជាដែលដែលបានសង្ឃឹមនៅក្នុង អង្គបុរិប្រជុំប្រជាមាន

⁷⁰ បណ្ឌិ៍នខ្លួនរកទីពីរ, កម្រាមណ្ឌ ៥០១

⁷¹ ປະກິນຂອງດົງເຈົ້າ, ກ່າວຊັບ ແລ້ວ ພລ໌ ແລ້ວ

អនុម័តយកការបក្សាយក្នុងនិយទូលាយទៅលើសិទ្ធិក្នុងការបង្កើតខ្លួនរណី ដើម្បីធានាថាសិទ្ធិទូលាយបានការដំឡើងម្រោះប្រកបដោយយុត្តិធម៌បស់ជនសង្ឃឹម ត្រូវបានការពារក្នុងលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្មានដែលអង្គដំឡើងម្រោះផ្តាប់បានអនុវត្តក្នុងមក ទាក់ទិន្នន័យឱ្យបស់ជនត្រូវចេញផ្សាយ ដែលប្រយោជន៍សំខាន់បំផុតដែលម្នាស់បណ្តុះបង្កើតខ្លួនជំងឺបានតាមរយៈបណ្តុះបង្កើតខ្លួនរណីទៅ គឺសិទ្ធិច្បាប់ពិនិត្យមើលសំណុំរឿងទាំងម្នាលក្នុងសំណុំរឿង ០០៥ ការអនុញ្ញាតឲ្យច្បាប់មក្នុងកិច្ច សុំបស្បរ និងការអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើសំណើសុំមោយភាព អនុលោមតាមវិធានផ្ទៃក្នុង។ បញ្ជាសំខាន់សំខាន់ក្នុងបណ្តុះបង្កើតខ្លួនរណីគឺថា ម្នាស់បណ្តុះបង្កើតខ្លួនរណី ដែលជាជនសង្ឃឹមម្នាក់មានលើវានៅក្នុងដីការសិទ្ធិដែលបានរឿងឲ្យសុំបស្បរ ទូទៅបានសិទ្ធិទាំងនេះនៅក្នុងដំណាក់កាលនេះ នៅក្នុងដំណើរការនឹងតិវិធី ដែរប្រើប្រាស់ ដើម្បីក្រោមចំណែកការដំឡាស់ រាជរដ្ឋម្នាស់បណ្តុះបង្កើតខ្លួនរណីមិនឲ្យមានសិទ្ធិទាំងនេះ រហូតដល់គាត់ត្រូវបានចេញប្រកាសដោន្តរការ។

29. មានការយោងទៅលើវិធាន ៤៨, ៥៥(១០) និង ពាត ៩ នៃវិធានផ្លូវក្ស ដែលថែងអំពីតិវិធី ដែលយកមកអនុវត្តចំពោះការដាក់សំណើសុំសុំបន្ថែត និងសំណើសុំមោយភាព។ មានការយោងដែងដែរទៅលើវិធាន ៥៥(៦) នៃវិធានផ្លូវក្ស ដែលថែងអំពីតិវិធី ដែលយកមកអនុវត្តចំពោះសិទ្ធិថ្មី ពិនិត្យមើលសំណុំរឿង។ វិធាននឹមួយា ក្នុងចំណោមវិធានទាំងនេះ ដែលពិពណ៌នាគារអំពីសិទ្ធិផ្លូវក្សនិងវិធីយោងយ៉ាងច្បាស់ទៅលើពាក្យ “ជនគ្រែចោទ” មិនមែនយោងទៅលើពាក្យ “ជនសង្ឃឹម”ឡើយ។ ជាបន្ទូបន្ទាប់មកទ្រូព វិធាន ពាត និង ពាត ៩ នៃវិធានផ្លូវក្ស ដែលថែងអំពីយុត្តិតាងការបស់អង្គបុរាណ ដីនិងប្រែងប្រាក់ក្នុងការសម្រេចលើបណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍ បូការុសុំនានា ទាក់ទិននឹងដីកាសម្រេចរបស់សហគោរក្រមសុំបន្ថែតអនុវត្តដាក់ដែលបង្កិតសំណើសុំសុំបន្ថែត បូសំណើសុំមោយភាព ក៏យោងយ៉ាងច្បាស់ដែងដែរទៅលើពាក្យ “ជនគ្រែចោទ” មិនមែនយោងទៅលើពាក្យ “ជនសង្ឃឹម”ឡើយ។ ចុងក្រោយ មានការយោងទៅលើវិធាន ២១ នៃវិធានផ្លូវក្ស ដែលថែងអំពីគោលការណ៍ជាសារវត្ថុ សម្រាប់និតិវិធីដែលយកមកអនុវត្តនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក។

30. អង្គបុរាណដីនិងប្រែងប្រាក់ការសម្រេចកាលពីមុនចាំ គោលការណ៍ជាសារវត្ថុដែលមានថែងទៅក្នុងវិធាន ២១ នៃវិធានផ្លូវក្ស ដែលផ្តល់បញ្ជាកំងនូវលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃការដីនិងប្រែងប្រាក់ក្នុងប្រកបដោយយុត្តិធម៌ដែលអ.វ.ត.ក មានកាតព្យិកច្បាស់គ្រែអនុវត្ត អនុលោមតាមមាត្រា ១៣(១) នៃកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការ

ការពិចារណាបេសន់អង្គបុនជាតិជប្រជាពលរដ្ឋបានរហស្សន៍ ប្រជាធិបតេយ្យដែលបានរាយការណ៍
អនុវត្តន៍យូរដៃនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងប្រទេសឥណទាន និងប្រទេសខ្មែរ និងប្រទេសខ្លួន។

សហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា⁷², មាត្រា ៣៥៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអ.វ.ត.ក⁷³ និង
មាត្រា ១៤(៣) នៃ ICCPR⁷⁴ អាចតម្លៃទ្វាមអង្គបុណ្ណោះនឹងមន្ត្រីការបក្សាយសិទ្ធិភូនការពីឯង
ឱ្យទទួលិក ក្នុងនឹងយុទ្ធទាយ ដើម្បីធានាថា កិច្ចដំណើរការនឹងនិវិធីមនេរាលិកធមិនិង
គោលការណ៍ដំឡោះមុខ ហើយបានរក្សាទុរុប្បញ្ញតរវាងសិទ្ធិរបស់ភាគីទាំងឡាយ⁷⁵។ នៅពេល
ដែលអង្គបេតុ និងកាល់ទេស់ពិសេសនៃរដ្ឋប្រជាជាតិ អង្គបុណ្ណោះនឹងមន្ត្រីបានទទួលយក

⁷² កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា តាក់ទេសនឹងការកាត់សេចក្តីផ្លូវក្រាមច្បាប់កម្ពុជានៃទីក្រុងកម្មដំលែបប្រព័ន្ធឌើឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្មជាប្រជាធិបតេយ្យ ថ្ងៃទី ០១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៣។

⁷³ ច្បាប់សិទ្ធិការបង្កើតពួរមានអង្គដឹងជប្រយោជន៍រឿសាមញ្ញក្នុងគុណាការកម្ពុជាដើម្បីកាត់សេចក្តីខ្លួនកម្ពុជាដែលប្រព័ន្ធដឹងទៅក្នុង ៩ យៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាជីវិេតយ៍ ហួកជាមួយច្បាប់វិសោធនកម្មដែលបានប្រកាសពួរប្រើ ចំឡចាចិន ៧៧ នៃ គុណា ឆ្នាំ ២០០៤ (“ច្បាប់សិទ្ធិ អ.វ.ត.ក.”)។

⁷⁴ សូមមើល ឧបាទរណ៍ សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៣-អវតក/កសចន (“សំណុំរឿង ០០២”) (អបដែល) សាលា
ដីការលើបណ្តិ៍ធម្ព្យរណីរបស់លោក ឡើង សារី ប្រធានឯកសារនឹងដីការសំសានបានជាប្រជាពលរដ្ឋបានប្រជាពលរដ្ឋបានបំផុះ និង
អនុញ្ញាតម៉ែនប្រជាពលរដ្ឋបានបំផុះ និង សារី ឡើង សារី ឡើង មន្ត្រីរយៈហ៊ុយ នៅថ្ងៃទី ០១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១០
ឯកសារ A371/2/12 ការពារណី ១៣-១៨, ឲល (“វាយ្យាកដណាស់ថា មាត្រា ១៥(៣) នៃកតិកាសញ្ញាមន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ
និងសិទ្ធិនយោបាយបានដែងថា ដួនដែលរងការពារណីប្រការនៃបច្ចុប្បន្នណាមួយប្រធានឯកសារលើខ្លួន មានសិទ្ធិទូលាចានការ
បានជាមួយបាន ដោយយុទ្ធសាស្ត្រសិទ្ធិទូលាចានពេលវេលា និងស្ថាបន្ទារត្រប់គ្រាន់សម្រាប់រួមចំណែកការពារនូវ [...]” នាំនូវការអនុ
វត្ថុបស់មាត្រា ១៣ នៃកតិកាសញ្ញាមន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋនិងសិទ្ធិនយោបាយ។ ក្នុងរណីនេះ ដោយមិនគិតិវិធាន
ឱរ នៃវិធានដើម្បីក្នុង អង្គបាលដីអំពីមីនុយោបាយ និងការដែលរងការដែងទាល់នេះ បានបំពាល់លើសិទ្ធិទាំងឡាយរបស់ម្នាស់
បណ្តិ៍ធម្ព្យរណី ដែលបានការពារដោយមាត្រា ១៥ នៃកតិកាសញ្ញាមន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋនិងសិទ្ធិនយោបាយ ដែរប្រចាំ)

⁷⁵ ស្ថិកម្មិក ឧតាហរណ៍ សំណុំរឿង ០០២ (អបដែះ) សាលដីការលើបណ្តឹងខ្ពស់របស់លោក ខ្សែរ សំដែន ប្រជាធិថីដីការ
សម្រេចស្ថិកសិទ្ធិ និងការពួកគិត្យរបស់ភាគី ទាក់ទងនឹងការបកផ្លូវ ថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភា ឆ្នាំ ២០០៩ ឯកសារ A190/I/20 កម្រា
ខណ្ឌ ៣៦៤ សំណុំរឿង ០០២ (អបដែះ) សាលដីការលើបណ្តឹងខ្ពស់របស់លោក ឡុយ សារី ប្រជាធិថីនឹងសេចក្តីសម្រេច
របស់ ក.ស.ច.ស បង្កើសបច្ចុប្បន្នទូលបាយការងារកំងកសារចម្លើយតបរបស់លោក ឡុយ សារី ឡើនឹងដីការសិន្និតនានាពរបស់
សហព្រះរាជរដ្ឋាភិបាល អនុធមធានរដ្ឋាភិបាល ឬ និងសេចក្តីសម្រេចបញ្ជី និងសំណើរាយការនឹង ថ្ងៃទី ២០ ខែ កញ្ញា
ឆ្នាំ ២០១០ ឯកសារ D390/I/2/4 (“សាលដីការស្ថិកចម្លើយតបរបស់ ឡុយ សារី”) កម្រាមណ្ឌ ១៣៤ សំណុំរឿង ០០២ (អប
ដែះ) សាលដីការលើការងារដីក្នុងរបស់មេដារការពារក្នុងការបកផ្លូវមានកំបុលផ្ទាល់ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១០ ឯកសារ
ឈឺ ៤ (“សាលដីការស្ថិកកំបុលផ្ទាល់ក្នុងការបកផ្លូវ”) កម្រាមណ្ឌ ៣១ សំណុំរឿង ០០២ (អបដែះ) សាលដីការលើបណ្តឹង
ខ្ពស់របស់ ឡុយ សារី ប្រជាធិថីនឹងដីការសារៈព្រោះ ថ្ងៃទី ១១ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ D427/I/30 កម្រាមណ្ឌ
៤៨៤

ការពិចារណារបស់អង្គបុនជាតិដៃម្ងះលីបណ្តុកឱ្យមួយទូរសព្ទរបស់ **[REDACTED]** ប្រជាធិថីដែលបានបញ្ជាក់ថា ក្នុងក្រសួង

បណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍ដែលលើកឡើងអំពីបញ្ហាដែលសិទ្ធិជាសារវត្ថុ ឬ “បញ្ហាផ្លូវនៃភាពយុត្តិធម៌” ដោយ
ឡើករាបក្រាយបទប្បញ្ញត្តិជាក់លាក់ក្នុងនិយោទល់ទូលាយ ដែលផ្តល់សិទ្ធិក្នុងការបើងខ្លួនណ៍⁷⁶ ឬ
ដោយសន្លឹកបញ្ចូនដីការឡារីបណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍ ដែលមិនស្ថិតនៅក្នុងយុត្តិធម៌ការច្បាស់លាស់របស់
អង្គភាគីជាប្រជាពលរដ្ឋ ដោយធ្វើការលើមួលដ្ឋាននៃវិធាន ២១ នៃវិធានធ្វើក្នុង⁷⁷

31. អង្គបុរាណជាប្រជាពលរដ្ឋ មានការខ្សោយយោបល់គ្នាថោយបណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍មានសិទ្ធិជាក់
បណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍ អនុលោមតាមវិធាន ៣៤ និង ៣៦ នៃវិធានធ្វើក្នុង ដែរប្រឈម ដោយសារថាគាត់
មិនទាន់ត្រូវបានដូចជាដាច់រករារអំពីបទបោចប្រជាធិបតេយ្យបាត់ អនុលោមតាមនីតិវិធីដែលបាន
ចែងចាយនៅក្នុងវិធាន ៥៣ នៃវិធានធ្វើក្នុង។ ថ្ងៃក្រោម ប្រាក់ គិមសាន ថ្ងៃក្រោម ហុត វីនិង
ថ្ងៃក្រោម នឹង ចុំលុយ យល់យើងឱ្យថា ម្នាស់បណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍ដែលមិនមែនជា “ជនត្រូវបោចប្រជាធិបតេយ្យ” ហើយក៏
មិនមែនជា “ជនជាប់បោចប្រជាធិបតេយ្យ” អនុលោមតាមវិធានធ្វើក្នុង មិនអាចជាក់បណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍ អនុលោម
តាមវិធាន ៣៤ និង ៣៦ នៃវិធានធ្វើក្នុងបានទេ។ ផ្សេងៗទៀត ថ្ងៃក្រោម CHUNG និងថ្ងៃក្រោម
DOWNING ដែលឡើករាបក្រាយខុសគ្នាថោយវិធាន ៣៤ និង ៣៦ នៃវិធានធ្វើក្នុង ដោយ
ពិចារណាលើវិធាន ២១ នៃវិធានធ្វើក្នុង យល់យើងឱ្យថា ម្នាស់បណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍មានសិទ្ធិជាក់បណ្តិ៍ង
ខ្លួនណ៍ទាំងនេះ ដោយសារថាថ្មីដែលជាបញ្ហាប្រលម្មជាក់លាក់នៅ៖ គឺការបក្រាយសញ្ញាណ
នៃ “ជនត្រូវបោចប្រជាធិបតេយ្យ” ដែលសហថ្ងៃក្រោមសុំបងអង្គតអន្តរជាតិបានសម្រេចនៅក្នុងដីកាសសម្រេចដែល
រំភករដីទាស់ និងយល់យើងឱ្យថា នៅក្នុងដែលជាក់កាលនេះនៅក្នុងដែលការនីតិវិធី សិទ្ធិជាមួលដ្ឋាន
របស់ម្នាស់បណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍ក្នុងការទូលាបានការដីស្តីប្រកបដោយយុត្តិធម៌ត្រូវបាន គាត់ក្នុង
ទូលាបានសិទ្ធិធ្វើការនីតិវិធីដូចគ្នាថោយនិងសិទ្ធិទាំងឡាយដែលផ្តល់ចូលជនត្រូវបោចប្រជាធិបតេយ្យ។ ថ្ងៃក្រោមនេះ
អង្គបុរាណជាប្រជាពលរដ្ឋ នៅពេលមានការខ្សោយយោបល់គ្នា និងប្រការនៃយកការបក្រាយរៀងចំខ្លួនឡើលើ

⁷⁶ សូមមិនលើក ឧតាហរណ៍ សំណុំរាជ ០០២ (អបដ ០៤) សេចក្តីសម្រេចស្ថិតិភាពអាមេរិកបាននៃបណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍របស់
រៀង សារ អំពីសិទ្ធិមួលដ្ឋាន ថ្ងៃទី ២១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៨ ឯកសារ A104/II/4 ការាយណ្ឌ ១០១

⁷⁷ សូមមិនលើក ឧតាហរណ៍ សំណុំរាជ ០០២ (អបដ ០៤) សាលដឹកជញ្ជូនបណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍របស់អ្នកប្រើ រៀង និង ប្រកាសនិងដីការ
សម្រេចរបស់សហថ្ងៃក្រោមសុំបងអង្គត បងិសេជលើសំណើសុំព្យរកិច្ចសុំបស្បរដោយមួលហេតុរំណោភិតិវិធី ថ្ងៃទី ១០ ខែ
សីហា ឆ្នាំ ២០១០ ឯកសារ D264/2/6 ការាយណ្ឌ ១៣-១៤១ សាលដឹកជញ្ជូនបណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍ របស់ រៀង សារ ការាយណ្ឌ ១៣ និង
សាលដឹកជញ្ជូនបណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍ក្នុងការបក្រោម ការាយណ្ឌ ២-៦។

ការពិចារណាបស់អ្នកប្រើបានដីស្តីប្រជាពលរដ្ឋនៃបណ្តិ៍ងខ្លួនណ៍របស់
អ្នកប្រើបាន បងិសេជលើសំណើសុំព្យរកិច្ចសុំបស្បរដោយមួលហេតុរំណោភិតិវិធី និងចូលរួមកិច្ចក្រុមអ្នកប្រើបាន

សំណាំរឿងលេខ ០០៤/០៧-០៩-២០០៩-អវតក/កសចស (អបដ៦) និង (អបដ១០)

D192/1/1/2 ້ັສ D186/3/1/2

បញ្ជានេះ ដែលជាដៃកដីសម្រានទៅបង្កើតនៃបណ្តុកឯងខ្លួនរណីទាំងនេះ⁷⁸។ ទោះបីជាមានការខិតខំប្រើប្រាស់អង្គបុនជានុជ្រោះយ៉ាងណាក់ដោយ កំអង្គបុនជានុជ្រោះមិនអាចរកសំឡោងតាមភាព ព្រឹនប្លងសំឡោងតាមការកំណត់ ដើម្បីឈាយនៅដល់ការធ្វើសេចក្តីសម្រាប់បណ្តុកឯងខ្លួនរណី បានឡើយ។

32. ដោយសារតែអង្គបុរាណដីនឹងប្រជាមិនអាចធ្វើសេចក្តីសម្របទៅលើហណ្ឌីងខ្លួនវាយៈបាន វិជាន ពល(១៣) នៃវិជានផ្ទៃក្នុង កំណត់ថា ដីកាសម្របចំណូលរងការដីទាស់នោះ ត្រូវតម្លៃចុកជាបានការ។

IV. ចំណាតម្រួតនៃការបង្កើត

ମାନୁଷଙ୍କ ଯେତୋଟିକେ କଥାପଥାରେ ଫଳିବା ପ୍ରତିବନ୍ଦିତ :

**ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នា អង្គប្រជុំដៃប្រជាមិនអាចរកបានសំឡេងគំទ្ទីថ្វីក្រោម យ៉ាងតិចប្លឹនសំឡេង
ដើម្បីធ្វើសេចក្តីសម្រាប់បណ្តុះខ្លួនរាល់នេះបានឡើយ។**

អនុលោមតាមវិធាន ៧៧(១៣) នៃវិធានដែ្មក្បង សេចក្តីសម្រចន់បិទផ្លូវករ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៣០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៣

ଶତକରୀପିଲାଙ୍କ

정답집

ព្រោក់ គីមនាន

Rowan DOWNING

នំបុល

Chang-ho CHUNG

ບັດ ແລື

⁷⁸ ចំពោះសេចក្តីលម្អិតនៃមតិយោបល់ និងការហក្សាយខុសគ្នាបស់អង្គបុរាណដំនឹងម្រោះលើបញ្ហានេះ សូមមើល៖ ការពិធានណា
របស់អង្គបុរាណដំនឹងម្រោះលើបណ្តុះដឹងទូទៅរហូត ច្បាស់ ប្រភាគនឹងសេចក្តីសម្រចបដិសេដលើសំណើសុពិនិត្យមិនឱ្យការ
សំណុំផ្លូវ និងចូលរួមក្នុងកិច្ចសុខអង្គត ឯកសារ D121/4/1/4 ថ្ងៃទី ១៥ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៤ ដែលអាជរកមើលបានជាសារ
ពាណិជ្ជកម្ម។